

*Avoim tieto
kirjastojen, arkistojen ja museoiden
mahdollisuutena*

“To infinity & beyond”

Kirjastoverkkopäivät

Minna Karvonen

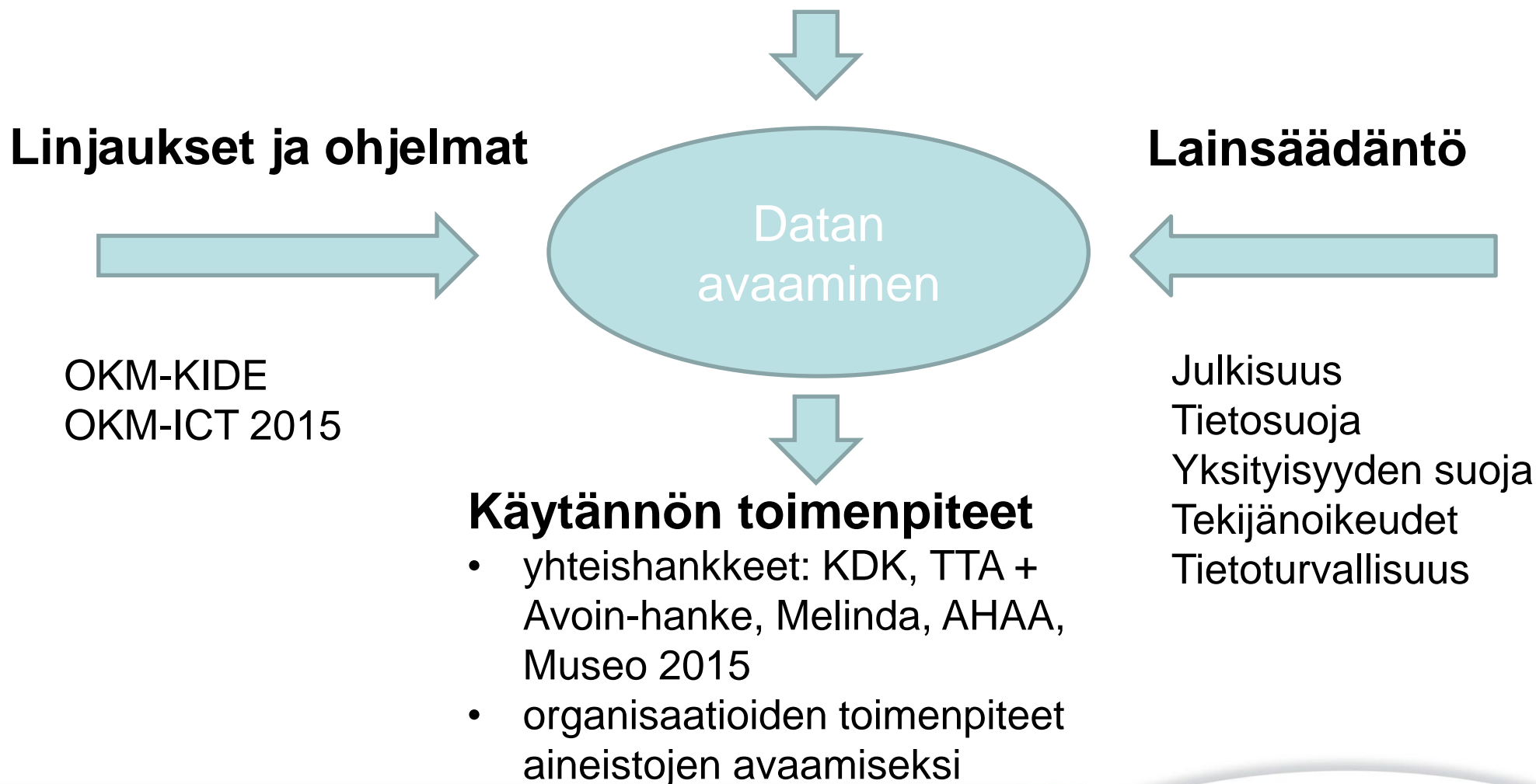
Opetus- ja kulttuuriministeriö 24.10.2013

Undervisnings- och kulturministeriet

Hallitusohjelman kirjauksia

- kirjastojen kehittäminen vastaamaan tietoyhteiskunnan haasteisiin
- kirjastojen, museoiden ja julkisten taidelaitosten digitoitujen aineistojen avaaminen kansalaisten vapaaseen käyttöön
- kansallisen tutkimusinfrastruktuuripolitiikan edistäminen
- julkisen sektorin hallinnoimien digitaalisten tietoaineistojen saattaminen tietoverkkojen kautta kansalaisten, yritysten ja yhteisöjen, viranomaisten, tutkimuksen ja koulutuksen hyödynnettäviksi
- julkisten tietovarantojen yhteentoimivuuden varmistaminen

Julkisen hallinnon ja OKM:n kohdealueen kokonaisarkkitehtuuri

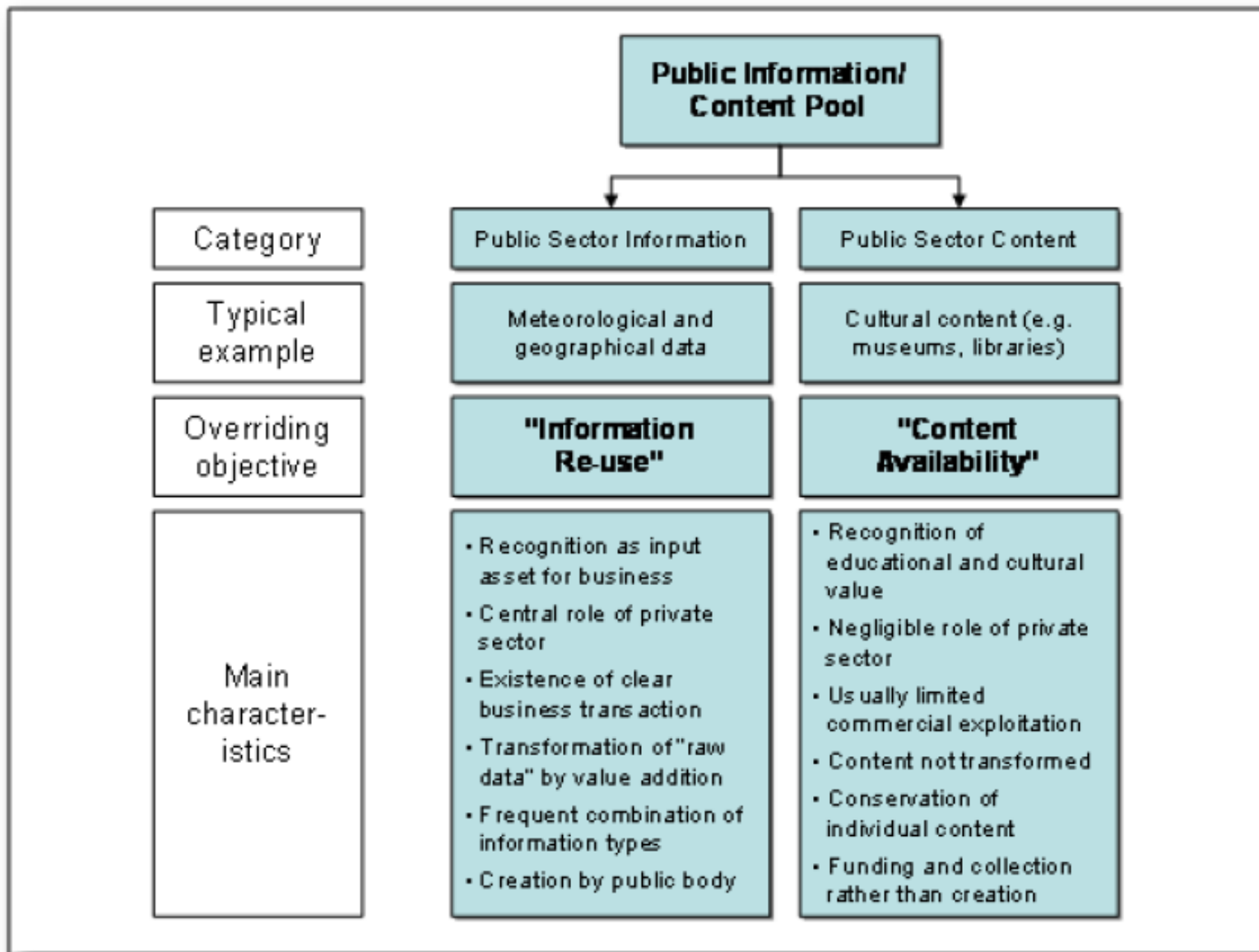
Älystrategia (OKM-KIDE) kokoaa yhteen toimet tietoyhteiskunnassa tarvittavan osaamisen, digitaalisten sisältöjen saavutettavuuden, käyttäjälähtöisten palvelujen ja järjestelmien sekä toimintamallien edistämiseksi vuosina 2013–2016

Perusta ja toimintatapa

- Uudistetaan toimintamalleja ja toimintakulttuuria
- Huolehditaan digitaalisen yhteiskunnan perustasta

Figure 1. Categorisation and characterisation of the public information pool

Graham Vickery, Review of Recent Studies on Psi Re-use and Related Market Developments

Avoimen tiedon hyödyntäminen edellyttää kehittämistoimenpiteitä ketjun kaikissa vaiheissa

Kirjastojen, arkistojen ja kumppaneiden rooli on aktiivinen läpi ketjun; keskeiset yhteistyökumppanit vaihtelevat

Avattavat kulttuuritietovarannot

- Julkisen sektorin kulttuuritietovarannoille on tunnusomaista, että valtaosa niistä on edelleen fyysisessä muodossa.
- Metatietovarantojen avaamisessa voidaan kulttuuri- ja kulttuuriperintölaitosten monien kokoelmien sekä kirjastojen metatietovarannon osalta edetä ripeästi.
- Varsinaisten digitaalisten objektien avaaminen yleiseen käyttöön edellyttää useissa tapauksissa avaamiseen liittyvien kysymysten selvittelyä ja/tai oikeuksien hankkimista.

Tietovarantojen avaaminen: tieto- ja palveluarkkitehtuuri

- Lisätään julkisen sektorin kulttuuriympäristötietojen ja kulttuuriaineistojen avointa saatavuutta ja helpotetaan niiden hyödynnettävyyttä (rajapinnat, palvelut): [KDK](#), [TTA](#), [Avoin-hanke](#); [ONKI + kirjastot](#), [arkistot](#), [museot](#), [ympäristöhallinto](#), [Maanmittauslaitos](#)
- Julkaistaan kirjastojen, arkistojen ja museoiden aineistojen metatietoja avoimena datana ja edistetään datan linkittämistä; keskeinen avattava kokonaisuus Finnassa olevat metatiedot: [KDK + kirjastot](#), [arkistot ja museot](#)
- Rakennetaan kirjastojen metatietovarantopalvelu: [Melinda](#)
- Jatketaan keskeisten kulttuuriperintöaineistojen digitointia ja parannetaan niiden verkkosaatavuutta: [kirjastot](#), [arkistot ja museot](#)
- Hankitaan tietovarantojen jatkojalostamisen edellyttämiä tekijänoikeuksia: [OKM + kirjastot](#), [arkistot](#), [museot](#)

Tietovarantojen avaaminen: osaamisen ja osallisuuden vahvistaminen

- Lisätään tietovarantoihin liittyvää laajapohjaista ja huipputasoista osaamista. OKM:n Avoin –hanke, OKM ICT 2015, Opetushallitus, kaikki koulutusasteet
- Vahvistetaan palvelu- ja sovelluskehitystyötä (digitaalisten tietoaineistojen säilyminen, jakaminen, yhteentoimivuus ja hyödyntäminen): KDK, TTA, Avoin-hanke, AHAA, Museo 2015 + kirjastot, arkistot ja museot + verkostot, kehittäjäyhteisöt, yksilöt
- Edistetään avointa julkaisemista: OKM, TTA-hanke, FinnOA, Kansalliskirjasto, Tieteellisten seurain valtuuskunta, korkeakoulut, kustantajat
- Kehitetään media- ja informaatiolukutaitoa: laaja toimijajoukko (julkinen, yksityinen ja kolmas sektori)
- Vahvistetaan kulttuurisektorin organisaatioiden ja käyttäjien yhteistyötä avoimen tiedon hyödyntämisessä
- Lisätään ymmärrystä kulttuurisektorin asiakkaista avointa tietoa hyödyntämällä: kirjastot, arkistot, museot, yhteistyökumppanit yksityisellä, julkisella ja kolmannella sektorilla

Kulttuurineistojen avaamisen hyödyt

- tietovarantojen alueellisesti tasa-arvoinen saatavuus ja osallisuuden lisääntyminen
- ajantasaisen viranomaistiedon saatavuus (mm. maankäytön suunnittelu ja kaavoitus)
- kulttuuristen sisältöjen hyödyntäminen digitaalisissa tuotteissa ja palveluissa – erit. pk-yritykset hyötyvät
- uuden tiedon tuottaminen (tutkimuskäyttö, innovaatio- ja kehitystoiminta)
- opetuskäyttö
- uusien, vielä tuntemattomien käyttömuotojen mahdollistaminen
- tietovarantojen tuottamisprosessien ja avaamisen mahdollistama päällekkäisyyksien karsiminen (tiedontuotanto, palvelut, järjestelmät)

Viisi kysymystä tiedosta

Onko se koneluettavaa?

Onko se maksutonta?

Onko se käytössä vapaasti?

Saako sitä helposti?

Saako siitä tolkkua?

Meillä on helpompaa kuin monilla, koska meillä on

- kohtuullisessa kunnossa olevat avattavat aineistot
- hyvät palvelut suunnitteilla / vaiheessa / käytössä
- yhteentoimivuutta tavoittelevat toimijat
- yhteistyön rakenteet (hankkeet, ryhmät, verkostot)

Muuttaako tietovarantojen avaaminen ja yhteentoimivuus kirjastojen, arkistojen ja museoiden ymmärrystä omista aineistoistaan?

- Kontekstit ja näkökulmat (käsitteelliset, tilalliset / paikkaan kiinnittyvät, ajalliset..)
- Yhteydet
- Samankaltaisuudet
- Katveet ja tihentymät

*Isä – onko sinullakin tänään
torstai?*

On.